

* Za popotnega učitelja sadje- in vinoreje v Bolcani na Tirolskem od kmetijske družbe izvoljenega g. Kristofa Franka je c. k. ministerstvo kmetijstva potrdilo.

* Postavo, da bi se zavoljo goveje kuge prepovedala vvožnja goveje živine iz Rusije in Rumunije, razpravljajo zdaj večidel vsi časniki kmetijski. Ker pa vsako leto sila veliko Ruske goveje živine je dosihmal Avstrija potrebovala, pride po taki prepovedi drugo vprašanje na dnevni red: kako namreč bodo tiste dežele nadomestile potrebo goved, ki so dozdej iz Rusije največ te živine dobivale, in to posebno Galicija?

Podučne stvari.

Hranilnične podružnice.

Pod tem naslovom je iz okolice Ljubljanske v 52. listu prinesel „Slovenec“ dopis, ki ga v vsestranski prevdarek tem raji natisnemo tudi v našem listu, ker so tudi „Novice“ že pred več leti v istem smislu obravnavale to stvar in je vodstvo hranilnično do tega prišlo, da je sklenilo, vsak mesec na tržni dan pošiljati enega svojih uradnikov v Kranj, da bi ondi sprejemal vloge od ljudi, ki bi hoteli kak denar izročiti hranilnici ali pa od nje ga na posodo dobiti. Ta naredba je pa tako malo vspeha imela, da je že dolgo popolnoma zaspala.

Sestavek „Slov.“ se tako-le glasi:

„Novice“ št. 18. t. l. so prav važno reč obravnavale, da bi se namreč odpravila mala loterija, ki je kuga za ubožne, in se pustila samo velika loterija za bogate in premožne, nasproti pa, da bi se pomnožile hranilnice na Kranjskem, kakor tudi po drugih Avstrijskih deželah.

Da pri hranilnicah ostanemo, bi bilo gotovo želeti, da naj bi se pomnožile in po naši deželi vstanovile na priliko v Novomestu, v Postojni, Kočevji, v Kranji ali v Radolici, in sicer tako, da bi Ljubljanska hranilnica bila pglavitna, druge štiri pa nje podružnice. Ljubljanska hranilnica ima zaupanje pri ljudeh in je premožna, bi toraj podružnicam primšino vložila in vložnikom s svojo skupno istino dobra stala. Naj bi v vsakem letu le eno podružnično hranilnico ustanovila, v štirih letih bi bile štiri podružnične hranilnice. Ali bi si na tak način ne dobila Ljubljanska hranilnica sama sebi slavo in premoženje in kolikim ljudem bi ona močno močno vetregla?

Kranjska deželica, kakor uboga da je, bi vendar v kratkem vse na boljem stala; marsikateri hlapec bi svoj privarovani zaslužek v bližnjo hranilnico vložil, ki služi kje na spodnjem Dolenskem, ali daleč na Notranjskem blizo Postojne, ali tam gori na Bohinjskem, in ki Ljubljane nikdar ne vidi in nima opravka v Ljubljani; ravno tako dekleta, ženice in tudi nekateri kmetje bi svoje krajcarje raji v hranilnico donašali dobro vedivši, da iz hranilnice vzamejo, kedar hočejo in potrebujejo, če pa dalje časa pustijo istino v hranilnici, da se jim vsako leto pomnožuje njih vložena vsota. S tem bili bi posli in tudi drugi napeljevani k večji varčnosti. Zdej pa, ko imajo par goldinarčkov, ki so si jih prislužili, jih radi obračajo v zapravljivost; eni popivajo, eni pa v gizdasto obleko vtaknejo in na zadnje nimajo nič; nekateri posodijo kakemu zapravljivemu človeku, od katerega ne morejo nazaj dobiti, kedar bi sami potrebovali, ali pa še vse zgubijo in nimajo družega, kakor zmerjanje in jezo ali pravdanje za dobiček. Če so pa hranilnice tu in tam, se pride temu v okom.

Tudi odrtnijštva bi bilo manj, ker ta, ki na posodo išče, bo šel raji v hranilnico iskat na posodo in bo le po 6 odstotkov plačeval raji kot po 10 in še več.

Pri vtemeljenju hranilnic po deželi bi morala Ljubljanska hranilnica kot matica in utemeljiteljica kake dva ali tri svojih skušenih uradnikov v podružnico razpostaviti, da bi bil vse skozi dober pričetek storjen, in bi ljudje zaupanje do njih imeli; tudi bi še kak penzioniran pošten uradnik pri kaki hranilnici lahko za vodjo bil.

Začetkom bi utegnila tudi kaka dva popolnoma zanesljiva uradnika v svojem okraju okoli hoditi vložnikov iskat in precej tam vloženi denar v knjižice vpisovati in sicer tak dan, ko je hranilnica zaprta, ker na tak način bi še hitreje hranilnica k zdatni istini prišla.

Vodila Ljubljanske hranilnice naj bi bila tudi za podružnične hranilnice razen tega, da bi pri izposojilu izposojevalcev toliko stroškov ne stalo; manj stroškov ko jih bo stalo, tem raji bodo ljudje na posodo jemali.

Politične stvari.

Interpelacija

grofa Coronini-a in 25 družnikov v državnem zboru 11. t. m. *)

Po stenografičnem zapisniku.

Vladni listi so se navadili ono stranko, h kateri spadajo podpisani, prav zaničljivo napadati in občinstvu kazati kot sovražnike vsake pogodbe z Ogri ter ovajati jih, češ, da javni mir kalé.

Nek na Dunaji izhajajoč vladen list je te napade objavil v tako surovi obliki, da je ta napad tukajšnji časnik „Deut. Zeit.“ napotil objaviti članek, ki po mislih podpisanih ne presega meje dovoljenega javnega pretresanja in se tako-le glasi:

„Brez programa. S toliko glasovi proti tolikim je bila pogodba sprejeta ali pa zavržena... Kdo bi mogel v tem hipu že razsoditi, na katero stran se bo nagnil jeziček tehtnice (vage)? Avstrijski državni zbor je nejasen bolj od vsacega družega. Razcepljen na več klubov, ki so po večem needini med sabo, rodi večine različno sestavljene. Danes zmaga ministerstvo s pomočjo desnice in Poljakov proti levičnjakom, jutri čez desnico s pomočjo leve, „divjih“ in demokratov. Res — večina, ki bi se dala lahko po svetu kazati.

Ni bilo treba one živahne agitacije za kulisami, da je konečni vspeh triletnih obravnav o pogodbi postal dvomljiv; pač pa je potrebno, javno pozornost obrniti na to, da zdaj, kakor nikdar poprej, napenjajo žile, da bi one, ki se še obotavljajo, spravili na stran vlade, razpor po klubih razširili, posebno pa zanetili nezaupnost do vodij. Očitno se bojujejo le nasprotniki vlade z „naprednim“ klubom. Ta mora prenašati jezo slavne vlade nad tem, da je tudi dr. Herbst, vodja kluba leve, našel dlako v najnovejši pogodbi in je kratko malo ne mara sprejeti. Auerspergovo ministerstvo ima menda še zmiraj upanje, da bo dr. Herbst — če ne že govoril za pogodbo, vsaj molčal. Za to ceno mu bo vladno časnikarstvo prizaneslo, katero je zavezano vso gnojnico natolcevanja in hujskanja razliti po „napredni“ stranki. Kajti velik in v nebo vpijoč greh si

*) Mi se sicer ne skladamo po vse z načeli tako imenovanega kluba „naprene stranke“, ki je skozi in skozi centralističnega duhá; al zanimivo je vendar vedeti vsakako, kako vladni časniki napadajo ta klub, in kako nasproti vladi ga brani nemški, in ne slovanski časnik „Deutsche Zeitung“. Naj tedaj tudi naši bralci zvedo, kako se ravšajo in kavsajo Nemci med seboj.